

KOHTUJURISTI ETTEPANEEK

JÁN MAZÁK

esitatud 13. detsembril 2007¹

1. Käesolev eelotsusetaotlus käsitleb esmakordselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ (edaspidi „direktiiv”),² tõlgendamist.

4. Põhikohtuasjas kõne all olev võrk asub Leipzig/Halle lennujaama territooriumil ning seda käitab lennujaama haldav äriühing enda ja lennujaama territooriumil asuva 93 ettevõtja tarbeks.

I. Asjakohased õigusnormid

2. Euroopa Kohtul palutakse tõlgendada direktiivi artikli 20 lõiget 1, mis käsitleb kolmandate isikute vaba juurdepääsu elektrienergia edastus- ja jaotusvõrkudele.

A. Ühenduse õigusnormid

3. Eelotsuseküsimus tulenes sellest, et Saksa õiguse kohaselt võib teatava ettevõtja territooriumil asuvad energia tarnevõrgud (nn ettevõttevõrgud, sks *Betriebsnetze*) teatud tingimustel vabastada muu hulgas kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustusest.

5. Direktiivi artikkel 2 määratleb järgmised mõisted:

„5. *jaotamine* — elektrienergia transport kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes, mille eesmärk on edastada see klientidele, kuid mitte tarnimine;

1 — Algkeel: inglise.

2 — EÜT 2003, L 176, lk 37; ELT eriväljaanne 12/02, lk 211.

6. *jaotusvõrgu haldur* — füüsiline või juriidiline isik, kes täidab jaotamise ülesannet ja vastutab jaotusvõrgu kasutamise eest, tagades selle hoolduse ja vajadusel jaotusvõrgu ehitamise teatud paikkonnas ning vajadusel vastastikuse sidumise teiste võrkudega, ning kes tagab võrgu pikaajalise võime rahuldada mõistlikku nõudlust elektrienergia jaotamise järele; [...]

6. Direktiivi artikli 3 lõikes 8 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada artiklite 6, 7, 20 ja 22 sätteid, kui see takistaks juriidiliselt või faktiliselt elektriettevõtjatele pandud üldist majandushuvi esindavate kohustuste täitmist, tingimusel et see otsus ei mõjuta kaubanduse arengut sellisel määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega. Kooskõlas käesoleva direktiiviga ja asutamislepingu artikliga 86 hõlmavad ühenduse huvid muu hulgas ka konkurentsi vabatarbijate leidmiseks.”

26. *väike eraldatud võrk* — võrk, kus tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 3000 GWh ja milles vähem kui 5% igaaastasest tarimisest kaetakse ühenduste kaudu teiste võrkudega;

7. Direktiivi artiklis 13 on sätestatud:

„Jaotusvõrgu haldurite määramine

27. *üliväike eraldatud võrk* — võrk, kus tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 500 GWh ja millel puuduvad ühendused teiste võrkudega; [...]”

Liikmesriigid määravad või nõuavad, et ettevõtjad, kellele kuuluvad jaotusvõrgud kes vastutavad jaotusvõrkude eest, määraksid kas ühe või mitu jaotusvõrgu haldurit ajavahemikuks, mille liikmesriigid kehtestavad olenevalt tõhususest ja majandusliku tasakaalu näitajatest. Liikmesriigid tagavad jaotusvõrgu haldurite tegevuse vastavuse artiklitele 14–16.” [Euroopa Kohtus parandatud tõlge]

8. Direktiivi artiklis 20 on sätestatud:

B. *Siseriiklikud õigusnormid*

„Kolmandate isikute juurdepääs

1. Liikmesriigid tagavad, et rakendatakse kolmandate isikute edastus- ja jaotusvõrkudele juurdepääsu süsteemi, mis põhineb avaldatud, kõikide vabatarbijate suhtes kohaldatavatel tariifidel ning mida kohaldatakse objektiivselt ja võrgukasutajate vahel vahet tegemata. Liikmesriigid tagavad nimetatud tariifid või nende arvutamise aluseks olev metoodika kiidetakse enne nende jõustumist heaks vastavalt artiklile 23 ning et need tariifid ja, kui heaks kiidetakse üksnes metoodika, see metoodika avaldatakse enne nende jõustumist.

2. Edastus- või jaotusvõrgu haldur võib keelduda juurdepääsu võimaldamast, kui tal puudub vajalik võimsus. Keeldumist tuleb nõuetekohaselt põhjendada, pidades eelkõige silmas artiklit 3. Vajadusel ning juurdepääsu võimaldamisest keeldumise korral tagavad liikmesriigid, et edastus- või jaotusvõrgu haldur annab asjakohast teavet meetmete kohta, mida oleks vaja võrgu tugevdamiseks. Isikult, kes teavet nõuab, võib võtta mõistlikku tasu, mis peegeldab teabe andmise kulusid.”

9. Saksamaa Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (elektri- ja gaasitarnete seadus), mille puhul kasutatakse ka nimetust „Energiewirtschaftsgesetz” (energiamaanduse seadus, edaspidi „EnWG”), on Saksamaal direktiivi 2003/54 peamine rakendusakt.

10. EnWG § 3 („Mõisted”) punkt 17 sätestab:

„*Üldkasutatavad tarnevõrgud* — energia tarnevõrgud, mille ülesanne on jaotada energiat kolmandatele isikutele ja mis oma suuruse poolest ei ole algusest peale mõeldud üksnes konkreetsete, võrgu loomise ajal olemas olevate või kindlaksmääratavate lõpptarbijate varustamiseks, vaid võimaldavad põhimõtteliselt kõigi lõpptarbijate varustamist.”

11. EnWG § 20 kehtestab kolmandate isikute juurdepääsu „energia tarnevõrkudele”:

„Juurdepääs energia tarnevõrkudele

(1) Energia tarnevõrkude haldurid peavad objektiivselt põhjendatud kriteeriumide alusel tagama kõigile juurdepääsu oma võrgule ning avaldama Internetis juurdepääsu tingimused, sh näidislepingsid, ja tasud. Kui seda on vaja tõhusa juurdepääsu tagamiseks, peavad nad tegema omavahel koostööd. [...]

(2) Energia tarnevõrkude haldurid võivad lõikes 1 määratletud juurdepääsu oma võrgule keelata, kui nad tõestavad, et juurdepääsu lubamine ei ole käesoleva seaduse §-s 1 sätestatud eesmärke arvestades võrgu kasutamise seotud või muudel põhjusel võimalik või otstarbekas. [...]

12. Paragrahvis 21 on määratletud „Juurdepääsu tingimused ja tasud” ja selles sätestatakse:

„(1) Juurdepääsu tingimused ja tasud peavad olema kohased, mittediskrimineerivad, läbi- paistvad ning mitte ebasoodsamad kui tingi- mused ja tasud, mida võrgu haldur kohaldab praktikas või arveldamisel sarnastes olukor- dades oma teenuste osutamise puhul oma ettevõttes või seotud ettevõtjatele. [...]”

13. EnWG § 110 lõige 1 on säte, mis käsitleb konkreetselt „sisevõrke” (sks *Objektnetze*). Selles on sätestatud:

„Käesoleva seaduse 2. ja 3. osa ning §-d 4, 52 ja 92 ei kohaldu selliste energia tarnevõrkude haldamise suhtes, mis

1) asuvad geograafiliselt kokkukuulivas tegevuspiirkonnas ja rahuldavad valda-

valt ettevõtja enda või temaga käesoleva seaduse § 3 punkti 38 tähenduses seotud ettevõtjate energiavajadusi,³

3) asuvad lähestikku geograafiliselt kokku kuuluv asustuspiirkonnas ja on mõeldud valdavalt oma energiavajaduste rahuldamiseks,⁵

2) asuvad geograafiliselt kokkukuuluv alal ja võimaldavad halduril või selle esindajal seoses ühise eesmärgiga,

a) mis on ulatuslikum kui lihtsalt liisimine või rentimine ning

tingimusel, et energia tarnevõrk ei ole üldkasutatav käesoleva seaduse § 3 punkti 17 tähenduses ning sisevõrgu halduril või selle esindajal on olemas töötajad ning tehnilised ja majanduslikud vahendid võrgu pikaajalise töö tagamiseks kooskõlas käesoleva seaduse sätetega.”

b) mille saavutamine oleks käesoleva lause sissejuhatavas osas nimetatud sätete kohaldamise korral ebamõistlikult keeruline, varustada energiaga konkreetseid lõpptarbijaid⁴

või

14. Kui sisevõrk vastab EnWG § 110 lõike 1 punktides 1, 2 või 3 sätestatud tingimustele, siis ei kohaldata EnWG mitmeid sätteid, sealhulgas neid, mis käsitlevad kolmandate isikute juurdepääsu võrgule.

3 — Nn ettevõttevõrgud (sks *Betriebsnetze*).

4 — Nn teenindusvõrgud (sks *Dienstleistungsnetze*).

5 — Nn oma tarnevõrgud (sks *Eigenversorgungsnetze*).

II. Faktilised asjaolud, menetlus põhikoh- tuasjas ja eelotsuse küsimus

võrk kuulutati EnWG § 110 lõigete 1 ja 2 tingimustele vastavaks „sisevõrguks”.

15. Flughafen Leipzig/Halle GmbH (edaspidi „FLH”) käitab Leipzig/Halle lennujaama. Sellest tulenevalt haldab ta energia tarnevõrku, mis varustab teda ja veel 93 lennujaama territooriumil asuvat ettevõtjat elektriga. 2004. aastal tarbiti selles võrgus ligi 22 200 MWh elektrit, millest FLH omatarbeks kulus 85,4% ja lennujaama territooriumil asuvate ettevõtjate tarbeks ligi 3 800 MWh ehk 14,6%.

18. Kuna see otsus takistab väidetavalt kolmandate isikute, nagu näiteks citiworks, juurdepääsu FLH võrgule Leipzig/Halle lennujaamas, et varustada oma seal asuvaid kliente, vaidlustas citiworks otsuse Oberlandesgericht Dresdenis.

16. Alates 2004. aasta algusest on elektri-ettevõtja citiworks AG (edaspidi „citiworks”) varustanud Leipzig/Halle lennujaama territooriumil tegutsevat DFS Deutsche Flugsicherung GmbH-d elektriga.

17. Saksimaa majandus- ja tööministeerium, kes on selle liidumaa turujärelvalvet teostav asutus, tegi 12. juulil 2006 FLH taotluse alusel otsuse, millega FLH poolt Leipzig/Halle lennujaamas hallatav energia tarne-

19. Oberlandesgericht leidis, et kuna EnWG asjaomaste sätete täitmine ei ole FLH-ile ebamõistlikult koormav, ei ole kõnealust võrku võimalik käsitleda EnWG § 110 lõike 1 punktile 2 vastava „teenindusvõrguna”. Samas vastas see võrk EnWG § 110 lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimustele ning seega võis seda käsitleda „ettevõttevõrguna” ja muu hulgas välistada, et sellele kohaldataks EnWG kolmandate isikute juurdepääsu käsitlevaid sätteid. Seepärast on citiworksi hagi riikliku õiguse kohaselt põhimõtteliselt alusetu. Samas väljendas Oberlandesgericht kahtlust selle suhtes, kas EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 on kooskõlas direktiivi 2003/54 artikli 20 lõikes 1 sätestatud nõuetega.

20. Seepärast otsustas Oberlandesgericht Dresdeni (Saksamaa) Kartellsenat oma 17. oktoobri 2006. aasta määrusega, mis laekus Euroopa Kohtu kantseleisse 24. oktoobril 2006, menetluse peatada ning esitada Euroopa Ühenduste Kohtule järgmine eelotsuseküsimus:

22. Kohtuistung toimus 20. septembril 2007.

IV. Poolte põhiargumendid

„Kas elektri- ja gaasitarnete seaduse (Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung, „EnWG“) § 110 lõike 1 punkt 1 on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/54/EÜ artikli 20 lõikega 1, kuna vastavalt EnWG § 110 lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimustele ei ole võrgule juurdepääsu reguleerivad üldsätted (EnWG §-d 20–28a) kohaldatavad nn ettevõttevõrgule isegi mitte siis, kui võrgule juurdepääsu andmine ei oleks ebamõistlikult koormav?”

A. Citiworks

23. Citiworks väidab, et EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 ei ole kooskõlas direktiivi artikliga 20.

III. Menetlus Euroopa Kohtus

21. Euroopa Kohtule on oma märkused esitanud citiworks, Saksimaa majandus- ja tööministeerium kui liidumaa turujärelvalvet teostav asutus, FLH, komisjon ning Saksamaa, Poola ja Ühendkuningriigi valitsused.

24. Citiworks märgib, et direktiivi üks peamisi eesmärke on tagada energia tarnijatele juurdepääs kogu energiavõrgule, nii et kliendid saaksid vabalt valida oma varustajat. EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 rikub aga kohustust tagada võrgule juurdepääs.

25. Citiworks juhib tähelepanu asjaolule, et EnWG § 110 lõike 1 punktist 1 tulenev erand on praktikas automaatne. Enamiku nii kogu liidu kui ka liidumaa tasandil pädevate turujärelvalvet teostavate asutuste sõnul on EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 vahetult

kohaldatav, kui selles sätestatud tingimused on täidetud. Kuigi paljud võrguhaldurid on esitanud taotluse, et kõnealune säte tunnistataks nende võrgu suhtes kohaldatavaks, eeldavad teised, et nende võrk vastab sätte nõuetele ning ei esita isegi taotlust.

koormav, ei saa see õigustada üldist ja automaatset erandit, nagu see, mis on sätestatud EnWG § 110 lõike 1 punktis 1.

26. Lisaks ei ole direktiivis ühtki sätet, mis lubaks liikmesriikidel vabalt määratleda olukordi, mille puhul võib vaba võrgujuurdepääsu põhimõttest erandi teha.

B. *FLH*

27. Direktiivi artiklis 26 „väikeste eraldatud võrkude” kohta ette nähtud erand ei õigusta sätet nagu EnWG § 110 lõike 1 punkt 1, sest komisjonilt ei ole erandit taotletud ning kõnealused riikliku õigusnormiga hõlmatud võrgud ei ole direktiivi artikli 2 punktide 26 ja 27 tähenduses ei väikesed ega üliväikesed.

29. FLH väidab eelkõige, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, kuna selles Euroopa Kohtule esitatud küsimus on hüpoteetiline. Tõepoolest, eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab oma küsimuses EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 sõnastusele, mida tegelikult ei ole. Lisaks ei ole sellele küsimusele vastamine eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses arutusel oleva vaidluse lahendamiseks oluline.

28. Direktiiv ei anna võrkudele struktuurilistel põhjustel rajanevat üldist vabastust kolmandate isikute juurdepääsu kohustust mitte täita. Kuigi võib olla tõsi, et kolmandatele isikutele juurdepääsu tagamise kohustus on väikestele võrkudele ebaoproportsionaalselt

30. Sisu osas väidab FLH, et EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 on ühenduse õigusega kooskõlas. Selle sätte kohaldamisalasse kuuluvad võrgud on sisevõrgud, mille ettevõtjad on loonud oma tarbeks, ja need ei mõjuta konkurentsi. Seepärast jäävad need direktiivi kohaldamisalast välja.

31. Seda näitab asjaolu, et tarbimine kõnealuses võrgus jääb direktiivi artikli 2 punktis 27 määratletud „üliväikese eraldatud võrgu”⁶ omast oluliselt allapoole. Seepärast ei ole tõenäoline, et sellise võrgu suhtes erandi tegemine toob endaga kaasa konkurentsi olulise moonutamise energia siseturul.

34. Nendel põhjustel on EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 kooskõlas direktiivi artikli 20 lõikega 1.

C. Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft und Arbeit

32. EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 väljendab lihtsalt kaalutusõigust, mida Saksa seadusandja direktiivi rakendamisel kasutas. Direktiivi artikli 3 lõike 8, artikkel 13, artikli 15 lõike 2 punkt d, artikli 15 lõike 2 viimane lause ning artikli 20 lõike 1 näevad tõesti ette mitu võimalust teha erandeid võrkude eraldatust, ühendatust ja juurdepääsu käsitlevatest sätetest.

35. See pool väidab, et käesolevas menetluses kõne all olev võrk, mille suhtes võib EnWG § 110 lõike 1 alusel erandi teha, ei ole direktiivi tähenduses edastusega jaotusvõrk, vaid võrk, mida kasutatakse valdavalt FLH enda tarbeks. Seepärast jääb see võrk direktiivi kohaldamisalast välja ning mingitel tingimustel ei tule kolmandatele isikutele tagada juurdepääsu vastavalt direktiivi sätetele.

33. FLH rõhutab, et ta on äriühing, mis osutab üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid direktiivi artikli 3 lõike 8 tähenduses, ning ei ole lihtsalt energia jaotaja. Tal on kohustus hoida käigus lennujaama. Seepärast ei ole ta enda tarnevõrk, mida ta käitab, direktiivi tähenduses jaotusvõrk.

36. Lisaks ei saa FLH-d käsitleda jaotusvõrgu haldurina direktiivi artikli 2 punkti 6 tähenduses, sest FLH peamine eesmärk on hoida käigus lennujaama ning seepärast ei ole tal võimalik täielikult täita jaotusvõrgu haldurile pandud kohustusi.

6 — „Üliväike eraldatud võrk” on võrk, kus tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 500 GWh. Tarbimine kõnealuses võrgus 1996. aastal ei ole teada, kuid kohtutoimikust selgub, et aastatel 2000–2007 jäi see 19 GWh ja 23 GWh vahele.

37. Seepärast puudutab EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 üksnes võrke, mis jäävad direktiivi

kohaldamisalast välja, ning on kooskõlas direktiivi artikli 20 lõikega 1.

oma tarnija. Kliendirajatiste puhul aga selliseid kolmandaid isikuid ei ole. Seepärast hõlmab energiaturu liberaliseerimise regulatsioon üksnes võrke, kus on kolmandaid isikuid.

D. *Saksamaa valitsus*

38. Saksamaa valitsus väidab, et direktiivi süsteemses ja teleoloogilises tõlgenduses jäävad „kliendirajatised” selle kohaldamisalast välja. Kliendirajatis on lõpptarbijale kuuluv elektrirajatis, kuhu kuuluvad ka sama tarbija loodud võrgud ja kus energiat jaotatakse üksnes selle rajatise piires.

39. Nagu direktiivi artikli 2 punktis 6 sätestatud „jaotusvõrgu halduri” määratlusest ning selle artiklis 14 sätestatud ülesannetest näha, puudutab direktiiv üksnes ettevõtjaid, kes haldavad jaotusvõrke, mille eesmärk on energia tarnimine üldsusele, ja see ei hõlma kliendirajatisi.

40. Lisaks on energiaturu liberaliseerimise õiguslik regulatsioon suunatud sellele, et anda kolmandatele isikutele õigus valida ise

41. Isegi kui mõnel võrgul on mitu füüsilisest või juriidilisest isikust tarbijat, tuleb seda võrku käsitleda kliendirajatisena, kui selliseid tarbijaid ei saa pidada tõelisteks kolmandateks isikuteks. Sellised tarbijad on näiteks isikud, kes on kliendirajatise halduriga seotud „tarneühenduses”, mis võib olla faktiliste või õiguslike asjaolude tulemus. Kuna sellised tarbijad ei ole võrgu halduri suhtes tõelised kolmandad isikud, puudub vajadus tagada nende õigus valida vabalt oma elektritarnijat ning energiaturu liberaliseerimise regulatsioon nende suhtes ei kehti.

42. EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 eesmärk on vabastada kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustusest just sellised võrgud, kus tõelisi kolmandaid isikuid ei ole. Seepärast on kõnealune säte kooskõlas direktiivi artikli 20 lõikega 1.

E. Poola valitsus

43. Poola valitsus on seisukohal, et EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 ei ole direktiiviga kooskõlas.

44. Ta meenutab, et eelkõige direktiivi 11. põhjendusest ning artikli 3 lõikest 8 tuleneb, et liikmesriikidel on õigus anda kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest vabastusi, kuid mitte üldisi vabastusi.

45. Direktiivi 11. põhjendus viitab üheselt sellele, et väikese võrgu halduri vabastamiseks kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest peab tegemist olema ebaproportsionaalse rahalise ja halduskoormusega. On tõenäoline, et väikeste võrkude haldurite jaoks on direktiivi haldusnõuete täitmine ning sellega seoses tekkivate kulude katmine raskem, arvestades et nad müüvad suhteliselt vähe elektrit. Lisaks on käesolevas kohtuasjas kõne all oleva võrgu haldur kohustatud toetama elektrivarustuse kindlust.

46. Kuid enne seda, kui väikese võrgu haldurit on võimalik vabastada kolmandate

isikute juurdepääsu tagamise kohustustest, tuleb veenduda, et nende kohustuste täitmine ei too halduri jaoks kaasa ebaproportsionaalseid kulusid. Selleks peavad pädevad riiklikud asutused põhjalikult analüüsima võrgu halduri majanduslikku olukorda, arvestades varustuskindluse tagamise vajadust halduri võrgu lõpptarbijatele.

47. Seepärast ei ole direktiivi artikli 20 lõikega 1 kooskõlas siseriiklik õigusnorm, nagu EnWG § 110 lõike 1 punkt 1, mis lubab väikeste jaotusvõrkude haldureid vabastada kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustuste täitmisest, isegi kui see ei ole sellistele halduritele ülemääraselt raske.

F. Ühendkuningriik

48. Ühendkuningriigi valitsus on seisukohal, et kõnealune siseriiklik õigusnorm on kooskõlas direktiivi artikli 20 lõikega 1.

49. Ta meenutab, et direktiivi üks tähtsamaid eesmärke oli seada sisse vaba konkurents ja see oli suunatud eelkõige ettevõtjatele, mis on monopoolses või peaaegu monopoolses

seisundis, mis takistab konkurentsi tõhusat toimimist. Ühenduse seadusandja ei kesken-
dunud aga esmajoones väikestele äriühin-
gutele ja ettevõtjatele, kes ei tarni elektrit
kodutarbijatele. Lisaks on direktiivi artikli-
test 14–20 jaotusvõrkude halduritele tulene-
vate kohustuste täitmine kulukas. Seepärast
tuleb direktiivi artiklit 20 tõlgendada nii, et
see lubab liikmesriikidel võrgujuurdepääsu
kohustustest vabastada hoolikalt ja kitsalt
määratletud isikutekategoriaid.

nii ei ole, sest see tarbib oma võrgus jaotata-
vast energiast ise 85,4%. FLH peaeesmärk on
lennujaama käigushoidmine.

G. Komisjon

50. Direktiivi sätete kohaldamine isegi kõige
väiksemate võrkude suhtes oleks absurdne ja
ebamõistlik. Kolmandate isikute juurdepääsu
tagamise kohustuste täitmine teeks väikeste
ja uute võrkude haldamise liiga koormavaks,
mistõttu neil oleks suuremate elektriettevõt-
jatega raskem tõhusalt konkureerida. Samas
oleks nende vabastamisel kolmandate isikute
juurdepääsu tagamise kohustustest elektri-
turu liberaliseerimisele nende piiratud tege-
vusulatust silmas pidades üksnes tähtsusetu
mõju.

52. Komisjon on seisukohal, et EnWG § 110
lõike 1 punkt 1 ei ole direktiivi 20 lõikega 1
kooskõlas.

53. Ta väidab, et direktiivi artikkel 20, mis
kohustab andma kolmandatele isikutele
juurdepääsu edastus- ja jaotusvõrkudele, on
kohaldatav faktilises olukorras, mis tingis
eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses
arutusel oleva vaidluse. Kõnealune võrk on
jaotusvõrk direktiivi artikli 2 punkti 6 tähen-
duses, sest selle ülesanne on jaotada elektrit
FLH-le ja veel 93-le lennujaama territoo-
riumil asuvalle ettevõtjale. Seepärast tuleb
sellele võrgule tagada kooskõlas direktiivi
artikli 20 lõikega 1 vaba juurdepääs.

51. Peale selle toimub elektrienergia „jaota-
mine” direktiivi artikli 2 punktis 5 sätestatud
määratluse kohaselt eesmärgiga „edastada
see klientidele”. Seega peab jaotusvõrgu
peaeesmärk olema elektrienergia edastamine
klientidele, kuid on ilmne, et FLH puhul see

54. Nagu direktiivi 6. ja 7. põhjenduses on
sätestatud, on kolmandate isikute juurde-
pääsu tagamine oluline elektrienergia sise-
turu täielikuks väljakujundamiseks. Seepärast
tohib seda põhimõtet piirata üksnes selgelt

määratletud asjaoludel. Nii näebki direktiiv kolmandate isikute juurdepääsu kohustuste täitmisest ette üksnes ühe üldise vabastuse. See vabastus on sätestatud artikli 20 lõikes 2 ja see on seotud olukorraga, kus võrgu halduril puudub elektri tarnimiseks vajalik võimsus. Kõnealune säte ei õigusta aga üldise vabastuse andmist seaduse alusel, sest ettevõttevõrkudel EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 tähenduses ei pruugi see võimsus puududa või see ei puudu pidevalt.

55. See, et mõned võrgud on väikesed ja nende majanduslik tähtsus piiratud, ei õigusta põhimõtteliselt nende vabastamist vaba juurdepääsu tagamise kohustusest. Nagu direktiivi artikli 15 lõikest 2 näha, mängib võrgu suurus rolli üksnes küsimuste puhul, mis on seotud jaotusvõrkude haldurite juriidilise sõltumatusega.

56. Direktiivi artikkel 13 ei paku teatavate võrkude vabastamisele kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustuste täitmisest ühtki õigustust.

57. Samamoodi ei saa EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 aluseks võtta direktiivi artikli 26 lõikes 1 „üliväikestele eraldatud võrkudele” sätestatud vabastust muu hulgas sellepärast, et komisjonile ei ole esitatud vastavat taotlust.

V. Vastuvõetavus

58. FLH vaidlustas eelotsusetaotluses esitatud küsimuse sisuliselt põhjendusega, et sellega püstitatakse hüpotees, mida kõnealuses siseriiklikus õigusnormis ei ole sõnastatud, mistõttu see küsimus on hüpoteetiline.

59. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on vaid siseriiklikul kohtul pädevus hinnata kohtuasja asjaolusid arvestades, kas kohtuotsuse tegemiseks on vaja eelotsust ja kas Euroopa Kohtule esitatud küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib siseriikliku kohtu taotluse jätta läbivaatamata üksnes siis, kui on ilmselge, et taotletud ühenduse õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhi-kohtuasja asjaoludega või esemega, või kui küsimus on üldine või hüpoteetiline.⁷

60. Käesolevas menetluses aga see nii ei ole. Eelotsusetaotlusest selgub, et siseriiklikul kohtul on kahtlusi selle suhtes, kas

7 — Vt mh Euroopa Kohtu 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman (EKL 1995, lk I-4921, punktid 59–61); 27. novembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-369/95: Somalfruit ja Camar (EKL 1997, lk I-6619, punktid 40 ja 41) ning 13. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-36/99: Idéal tourisme (EKL 2000, lk I-6049, punkt 20).

EnWG § 110 lõike 1 punkt 1 oma olemasoleval kujul on kooskõlas direktiivi artikli 20 lõikega 1.

mis asuvad geograafiliselt kokkukuulivas tegevuspiirkonnas ja mis rahuldavad valdavalt ettevõtja enda või sellega seotud ettevõtjate energياجajadusi.

61. On tõsi, et Euroopa Kohtule esitatud küsimuses ei ole viidatud ainult EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 tegelikule sõnastusele, vaid sellele on lisatud ka fraas „isegi mitte siis, kui võrgule juurdepääsu andmine ei ole ebamõistlikult koormav”. Sellise avaldusega määratleb eelotsusetaotluse esitanud kohus üksnes selle, milles tema arvates siseriikliku rakendusakti kooskõla probleem direktiiviga seisneb, nimelt selles, et vabastus kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustusest antakse kaalumata täiendavalt tegelikku koormist, mida nende kohustuste täitmine võib võrgu haldurile tegelikult kaasa tuua, samas kui selle koormise arvessevõtmise nõue on riikliku kohtu arvates sätestatud direktiivis. See aga ei muuda kõnealust küsimust hüpoteetiliseks.

62. Seega on eelotsusetaotlus vastuvõetav ning küsimus, millele Euroopa Kohus peab vastama, seisneb sisuliselt selles, kas direktiivi artikli 20 lõikega 1 on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu EnWG § 110 lõike 1 punkt 1, mis jätab üldjuhul kolmandate isikute juurdepääsu käsitlevaid sätete kohaldamisalast välja nn ettevõttevõrgud,

VI. Põhiküsimus

63. Direktiiv 2003/54 kujutab endast Euroopa Ühenduse elektrituru liberaliseerimise teist etappi. Selle eesmärk on kujundada välja direktiiviga 96/92/EÜ (edaspidi „esimene elektridirektiiv”)⁸ loodud elektrienergia siseturg.⁹

64. Elektrienergia siseturu liberaliseerimise üks põhielemente on kolmandate isikute juurdepääs võrkudele. Direktiivis kajastab seda põhimõtet artikli 20 lõige 1, mis kohustab liikmesriike tagama kolmandatele isikutele juurdepääsu elektrienergia edastus- ja

8 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT 1997 L 27, lk 20; ELT eriväljaanne 12/02, lk 3).

9 — Komisjon esitas 19. septembril 2007 kolmanda seadusandliku paketi (vt komisjoni pressiteade IP/07/1361 ja paketi seletuskiri, mis on kättesaadav Internetis aadressil http://ec.europa.eu/energy/electricity/package_2007/doc/2007_09_19_explanatory_memoandum_en.pdf). Näib, et paketiga ette pandud muudatused ei puuduta käesolevas menetluses kõne all olevat sätet.

jaotusvõrkudele. Direktiivi artikli 20 lõikest 1 tuleneb, et direktiivis sätestatud kolmandate isikute juurdepääsu kohustused kehtivad üksnes direktiivis määratletud nn edastusvõrkude ja jaotusvõrkude suhtes.

65. Vaidlust ei ole selle üle, et selline võrk, nagu haldab FLH, ei ole edastusvõrk.¹⁰ Et teha kindlaks, kas võrgule tuleb direktiivi artikli 20 lõike 1 kohaselt sellegipoolest tagada kolmandate isikute juurdepääs, tuleb veel kindlaks määrata, kas kõnealune võrk võib olla jaotusvõrk.

66. Sellega seoses võib korraldada juhtida tähelepanu asjaolule, et on vaieldav, kas FLH-d võib direktiivi tähenduses pidada näiteks ka elektri „tarnijaks” ja/või „hulgimüüjaks”. Need võimalikud täiendavad liigitused ei ole aga käesolevas asjas olulised, sest direktiivist ei saa järeldada, et need takistavad FLH-l olla samal ajal jaotusvõrgu haldur, kes on sellena põhimõtteliselt kohustatud tagama kolmandatele isikutele juurdepääsu oma jaotusvõrgule.

67. Seega seisneb käesolevas asjas ainus oluline küsimus selles, kas selline võrk, mida haldab FLH ja mida võib vaidlustatud Saksa õigusnormi kohaselt vabastada kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest, on direktiivi tähenduses tegelikult „jaotusvõrk”.

68. Direktiivis ei ole määratletud mõistet „jaotusvõrk”, küll aga mõiste „jaotamine” kui „elektrienergia transport kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes, mille eesmärk on edastada see klientidele, kuid mitte tarnimine”.¹¹

69. Nendel asjaoludel on vaja kindlaks määrata direktiivis kasutatud mõiste „jaotusvõrk” ulatus, et kaaluda mitte ainult direktiivi asjaomase sätte sõnastust, vaid ka õigusnormide, mille hulka see kuulub, konteksti ja eesmärgi.¹²

70. Direktiivi eesmärk on elektrienergia siseturu väljakujundamine selle toimimise

10 — Direktiivi artikli 2 punkti 3 kohaselt on „edastamine” elektrienergia transport vastastikku seotud ülikõrgepinge- ja kõrgepingevõrkudes, mille eesmärk on edastada see lõpptarbijatele või jaotajatele, kuid mitte tarnimine.

11 — Vt direktiivi artikli 2 punkt 3.

12 — Selle kohta vt mh Euroopa Kohtu 17. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 292/82: Merck (EKL 1983, lk 3781, punkt 12); 21. veebruari 1984. aasta otsus kohtuasjas 337/82: Št. Nikolaus Brenneri (EKL 1984, lk 1051, punkt 10); ja 14. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-223/98: Adidas (EKL 1999, lk I-7081, punkt 23).

tingimuste liberaliseerimise ja ühtlustamise kaudu, et lõimida riiklikud turud üheks tõi- seks ja täielikult toimivaks ühtseks elektri- energia turuks.¹³

vabalt teenindada oma tarbijaid.¹⁵ Need kaks õigust on omavahel paratamatult seotud, sest kui tarbijatel on õigus tarnijaid vabalt valida, peab elektri tarnijatel piisava ja mittediskri- mineeriva tasu eest olema juurdepääs teis- tele edastus- ja jaotusvõrkudele, mille kaudu elektrit tarbijateni toimetatakse.

71. Et saavutada eesmärk tagada liik- mesriikidele turu avamise suhtes võrdsed võimalused,¹⁴ tuleb direktiivi sisulist kohal- damisala tõlgendada ühtselt. Selleks tuleb kolmandate isikute juurdepääsu käsitleva üldpõhimõtte piiranguid tõlgendada kitsalt ja lubada üksnes neid, mis on direktiivis ette nähtud. See välistab ka võimaluse, et mõni säte, nagu näiteks direktiivi artikkel 13, mis näeb ette, et liikmesriigid määravad või nõuavad, et ettevõtjad, kellele kuuluvad jaotusvõrgud või kes vastutavad jaotusvõr- kude eest, määraksid kas ühe või mitu jaotus- võrgu haldurit, annab liikmesriikidele mõiste „jaotusvõrk” määratlemisel täieliku vabaduse.

73. Kolmandate isikute juurdepääsu põhi- mõtte tähtsust näitavad ka direktiivi ette- valmistavad materjalid. Säte, mis kohustab liikmesriike tagama kolmandate isikute juur- depääsu, oli olulisel kohal komisjoni ettepa- nekus esimese elektridirektiivi muutmise kohta¹⁶ ja võeti sisuliselt muutmata kujul vastu direktiivi artiklina 20.

74. Lisaks on Euroopa Kohus oma praktikas seoses esimese elektridirektiiviga juba rõhu- tanud kolmandate isikute mittediskriminee- riva võrgujuurdepääsu tähtsust.¹⁷

72. Lisaks tuleneb direktiivist, et energiatur- gude liberaliseerimise üks oluline element on selle tagamine, et elektri tarbijad saavad vabalt valida tarnijaid ja kõik tarnijad saavad

75. Just nende kaalutluste taustal tulebki tõlgendada mõiste „jaotusvõrk” ulatust, mis on oluline kolmandate isikute juurdepääsu

13 — Vt komisjoni seletuskiri ettepaneku kohta, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, millega muudetakse direktiive 96/92/EÜ ja 98/30/EÜ, mis käsit- levad elektrienergia ja maagaasi siseturu ühiseeskirju (KOM(2001) 125 (lõplik)).

14 — Vt 13. joonealuses märkuses viidatud seletuskiri.

15 — Vt direktiivi 4. põhjendus. See valikuvabadus peaks muudele kui kodutarbijatele täielikult avanema 1. jaanuariks 2003 ja kõigile ülejäänud tarbijatele hiljemalt 1. jaanuariks 2005.

16 — (KOM(2001) 125 (lõplik)) (EÜT 2001 C 240E, lk 60).

17 — Vt Euroopa Kohtu 7. juuni 2005. aasta otsus kohtu- asjas C-17/03: Vereniging voor Energie, Milieu en Water jt (EKL 2005, lk I-4983, punktid 42–46).

tõhusaks tagamiseks vastavalt direktiivi artikli 20 lõikele 1. Kõigepealt analüüsin ma seda, mis rolli mängivad võrgu liigitamisel „jaotusvõrguks” mõned kriteeriumid, nagu võrgu suurus või otstarve.

76. Esiteks võib märkida, et direktiivis ei ole sätestatud suuruse künnist, millest alates tuleb elektrivõrku käsitleda „jaotusvõrguna”. Sellegipoolest on võrgu suurus direktiivi raames oluline teatavate oluliste kohustuste kohaldamiseks, millest kõige olulisem on jaotusvõrkude haldurite sõltumatuse tagamine.¹⁸

77. Kohustus tagada kolmandate isikute juurdepääs tundub oluline olevat üksnes erandlikel asjaoludel,¹⁹ nimelt seoses mõistega „üliväikesed eraldatud võrgud”, mida liikmesriigid võivad vabastada muu hulgas kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest. Kuid eraldatud võrkude

vabastamise võimalust ei õigusta eelkõige nende väiksus, vaid see, et need võrgud ei ole ühendatud mõne suurema võrguga või nad saavad suuremast võrgust väga vähe elektrit, mistõttu nende suhtes kehtivad väga spetsiifilised tehnilised piirangud, eriti mis puudutab lõpptarbijate elektrivarustuse kindlust.²⁰ Üliväikeste eraldatud võrkude jaoks kehtestati künnis seega väga konkreetse eesmärgil ning seda ei saa käsitleda üldise tingimusena nende võrkude suuruse kohta, mida ühenduse seadusandja kavatses reguleerida või mitte.

78. Minu arvates viitab see sellele, et direktiivi on mõeldud kohaldada väga erinevate võrkude suhtes nende suurusest olenemata. See ei välista võimalust, et teatavate direktiivis sätestatud oluliste kohustuste kohaldamist, nagu näiteks jaotusvõrgu haldurite sõltumatuse tagamise puhul, võib olenevalt asjaomase võrgu suurusest kohandada.

18 — Direktiivi artiklis 15 pealkirjaga „Jaotusvõrgu haldurite sõltumatuse tagamine” on lõike 2 viimases lauses sätestatud: „Liikmesriigid võivad otsustada, et lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata integreeritud elektriettevõtjate suhtes, kes teenindavad vähem kui 100 000 võrku ühendatud tarbijat või väikesi eraldatud süsteeme”. Vt ka direktiivi 11. põhjendus, kus on sätestatud: „[e]t vältida väikeste jaotusettevõtete liigset rahalist ja halduskoormust, peaksid liikmesriigid vajalikel juhtudel suutma vabastada sellised ettevõtted juriidilisest eraldumise nõudest”.

19 — Vt direktiivi artikkel 26, mis lubab teatavatel asjaoludel vabastada väikesed ja üliväikesed võrke kolmandate isikute juurdepääsu kohustustest.

79. Pealegi kui ühe „väikese” võrgu väljajätmine direktiivi kohaldamisalast ei pruugi konkurentsi ja seega ka elektrisektori libe-

20 — „Ettevõttevõrgud” EnWG tähenduses on põhimõtteliselt kinnised võrgud, kuid mitte tingimata eraldatud, kuna nad võivad vabalt saada elektrit mõnest suuremast võrgust, millega nad on ühendatud.

raliseerimist oluliselt mõjutada, ei ole sellel mitte mingisugust seost sellega, kuidas võib konkurentsi mõjutada terve väikeste võrkude kategooria väljajätmine.

oluline selle otstarve. See küsimus tekib seoses fraasiga „mille eesmärk on edastada see klientidele” direktiivi artikli 2 punktis 5 sätestatud mõiste „jaotamine” määratluses.

80. Igal juhul ei ole peale ilmsete raskuste selle määratlemisel, millal tuleb võrku käsitleda „väikesena”, mitte ühtki tõendit selle kohta, et EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 kohane vabastus antakse üksnes suhteliselt „väikestele” võrkudele. Seni, kui võrk vastab selle sätte tingimustele, antakse vabastus olenevata sellest, kui palju elektrit see edastab. See tähendab näiteks, et EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 alusel võidakse kolmandate isikute juurdepääsu kohustustest vabastada palju suuremaid lennujaamu kui Leipzig/Halle lennujaam.

81. Seepärast olen seisukohal, et võrgu väiksus ei ole oluline kriteerium, mille alusel võib võrku, nagu näiteks FLH oma, jätta liigitamata „jaotusvõrguks” ja anda sellele põhimõtteline vabastus kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest.

82. Teiseks tuleb kindlaks määrata, mil määral on võrgu liigitamisel „jaotusvõrguks”

83. Teatavate võrkude vabastamine kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest üksnes nende otstarbe alusel kätkeb ohtu, et ühel ja samal võrgul võib või ei või olla õigust sellisele vabastusele olenevalt sellest, kas see moodustab osa mõnest teisest ettevõttest või on iseseisev ettevõte. Näiteks kui FLH oleks oma elektrivõrgu haldamise andnud üle mõnele teisele ettevõtjale, kelle ainus tegevusala on elektri tarnimine lennujaamale ja teistele lennujaama territooriumil asuvatele lõpptarbijatele, toimuks kindlasti elektri jaotamine, „mille eesmärk on edastada see klientidele”, nagu on sätestatud direktiivi artikli 2 punktis 5. Seega võib nn ettevõttevõrkude vabastamine kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest viia selleni, et üht ja sama võrku koheldakse erinevalt üksnes võrgu halduri tegevusala alusel.

84. Selline käsitlusviis tähendaks samuti, et ühel ja samal kliendil, näiteks kauplusel või restoranil võib või ei või olla õigus valida vabalt oma elektri tarnijat olenevalt selle võrgu halduri tegevusalast, kes haldab võrku,

millega ta on elektri saamiseks ühendatud. Seega viiks võrkude vabastamine kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest nende võrkude otstarbe alusel selleni, et lõpptarbijaid koheldakse erinevalt.

klientide varustamine elektriga. Sel põhjusel ei saa nõuda, et selliste võrkude haldurid peavad täitma neile direktiiviga pandud kohustusi.

85. Need kaalutlused viitavad sellele, et olukord, kus võrgu liigitamine „jaotusvõrguks” sõltub tingimusest, et selle põhiotsarve on tarnida elektrit avalikkusele, viiks nii võrguhaldurite kui ka tarbijate olulise diskrimineerimiseni. Selline tulemus ei sobi küll kokku direktiivi eesmärgiga tagada kolmandate isikute mittediskrimineeriv juurdepääs võrkudele ning lõpptarbijate õigus vabalt tarnijaid valida.

86. Peale selle ei arva ma, et teatavaid väikesed või kinnised võrgud tuleks põhimõtteliselt jätta „jaotusvõrkudeks” liigitamata struktuurilistel põhjustel. On väidetud, et direktiiviga jaotusvõrgu halduritele pandud kohustused ja eelkõige kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustus on teatavate võrkude halduritele iseenesest liiga koormavad, eriti kui tegemist on väikeste, äsja turule tulnud ettevõtjatega ja/või kui nende peamine tegevusala on midagi muud kui

87. Seda käsitusviisi ei tohiks järgida. Liikmesriikidel on direktiivis ette nähtud kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustuste praktilisel rakendamisel suur kaalutusõigus. Neil on võimalus näha ette leebem halduskord väiksematele või uutele võrkudele või sellistele võrkudele, mille halduri peamine tegevusala on midagi muud, kui tarbijate varustamine elektriga. Seega on tegelik koormis, mis igale haldurile nende kohustuste täitmisega kaasneb, teataval määral iga liikmesriigi reguleerimisvalikute tagajärg.²¹ Seepärast ei saa sellise põhjendusega iseenesest kõiki selliseid võrke direktiiviga jaotusvõrkudele kehtestatud kohustustest ja eriti kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest vabastada.

88. Järelikult ei õigusta ükski eespool esitatud põhjustest iseenesest selliste võrkude nagu Leipzig/Halle lennujaama oma väljajätmist

21 — Nt Saksa seadusandja on otsustanud võrgujuurdepääsu tariifide eelkontrolli kasuks, mis on „range ja tülikas reguleerimisvahend, mida ühenduse õigus ei kohusta kasutama, selle asemel, et piirduda nende tariifide arvutamise meetodite kontrollimisega”. Vt Thomas von Danwitz, „Regulation and Liberalisation of the European Electricity Market — A German View” — *Energy Law Journal* 2006, Vol. 27:423, lk 448.

direktiivis määratletud mõiste „jaotusvõrk” kohaldamisalast.

89. Mõned elemendid viitavad hoopis sellele, et selliseid võrke, nagu haldab FLH, tuleks tegelikult käsitleda direktiivi tähenduses jaotusvõrkudena.

90. Kuigi näib, et FLH kasutab kõnealust võrku valdavalt oma tarbeks,²² ei tohi unustada, et ligi 15% kogu 2004. aastal tarbitud elektrist jaotati kolmandatele isikutele, mis eelotsusetaotluse kohaselt vastab umbes tuhande kolmeliikmelise leibkonna tarbimisele, ja see suhtarv näib pidevalt suurenevat.²³ Seega on kolmandate isikute varustamine, isegi kui see ei ole valdav tegevus, kõike muud kui ebaoluline.

91. Samamoodi ei saa ma aru, miks ei peaks kõnealust 93 Leipzig/Halle lennujaama

territooriumil asuvat ettevõtjat käsitlema „töeliste” kolmandate isikutena. Nad asuvad küll lennujaama territooriumil, kuid ajavad oma äri. Nagu kohtuistungil kinnitati, on nad FLH-ga peamiselt üürisuhetes. Seega on need 93 ettevõtjat põhimõtteliselt samas olukorras kui ettevõtjad, kes rendivad ruume kesklinnas või kaubanduskeskuses. Seega peaks neil ettevõtjatel põhimõtteliselt olema võimalus oma elektritarnijat vabalt valida. Seega peaks võrk, mis tarnib elektrit nende klientide enda rajatiste ühenduspunktideni, põhimõtteliselt olema avatud kolmandatele isikutele.

92. Nendel põhjustel leian ma, et sellist võrku, nagu haldab FLH, tuleb direktiivi tähenduses käsitleda „jaotusvõrguna”.

93. See ei tähenda aga, et sellist võrku ei tohi kooskõlas direktiiviga vabastada kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest. Direktiivis on tõepoolest rida sätteid, mis vabastavad võrke teatavatest kohustustest, püüdes saavutada tasakaalu kolmandate isikute juurdepääsu tagamise ning olulise avaliku huvi nagu energiaravustuse kindluse

22 — Nagu käesoleva ettepaneku punktis 15 juba mainitud, tarbiti 2004. aastal selles võrgus ligi 22 200 MWh elektrit, millest ligi 3 800 MWh ehk 14,6% tarniti teistele lennujaama territooriumil asuvatele ettevõtjatele.

23 — Eelotsusetaotluse kohaselt on prognoositud, et 2007. aastal tarnitakse teistele lennujaama territooriumil asuvatele ettevõtjatele u 8000 MWh, mis väidetavalt vastab 2000 kolmeliikmelise leibkonna tarbimisele ja on kaks korda rohkem kui kõnealuses võrgus kõigest kolme aasta jooksul kolmandatele isikutele tarnitud elektri hulk.

kaitsmise ja üldist majandushuvi pakkuvate teenuste säilitamise vajaduse vahel.

puudumise kohta. Lisaks on raske aktsepteerida, et võimsuse puudumise põhjusel antud vabastus on tähtajatu.

94. Direktiivi artikli 3 lõike 8 kohaselt võivad liikmesriigid otsustada mitte kohaldada artikli 20 sätteid, „kui see takistaks juriidiliselt või faktiliselt elektriettevõtjatele pandud üldist majandushuvi esindavate kohustuste täitmist, tingimusel et see otsus ei mõjuta kaubanduse arengut sellisel määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega”. Kuigi ei ole võimalik välistada, et mõned „ettevõttevõrgud”, millel on õigus EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 kohasele vabastusele, vastavad nendele tingimustele, ei ole alust järeldada, et see ongi nii, analüüsimate lähemalt asjaolusid, milles konkreetne võrk toimib.

96. Nagu eespool osutatud, näeb direktiivi artikkel 26 väikestele ja üliväikestele eraldatud võrkudele ette vabastuse muu hulgas kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest. Samas puuduvad tõendid selle kohta, et kas FLH hallatav võrk või kõik „ettevõttevõrgud”, millele võib EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 kohaselt anda vabastuse, on direktiivi tähenduses eraldatud. Lisaks peab liikmesriik, kes soovib seda erandit kohaldada, esitama komisjonile taotluse, kuid Saksamaa ei ole sellist taotlust esitanud. Mõlemad põhjendused välistavad selle, et „ettevõttevõrkude” vabastamine EnWG § 110 lõike 1 punkti 1 alusel võiks reeglina põhineda direktiivi artiklil 26.

95. Jaotusvõrgu võib kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest direktiivi artikli 20 lõike 2 kohaselt vabastada samuti siis, „kui tal puudub vajalik võimsus”. Ka siin ei ole võimalik välistada, et see säte lubab anda vabastuse teatavatele „ettevõttevõrkudele”, kuid nii see kindlasti ei ole, kui puuduvad kindlad tõendid juurdepääsu võimaldamiseks vajaliku võimsuse

97. Eespool öeldust järeldub, et „ettevõttevõrkude” vabastamist kolmandate isikute juurdepääsu tagamise kohustustest EnWG alusel ei ole võimalik õigustada ei direktiivi sõnastuse, konteksti ega eesmärgi abil.

VII. Ettepanek

98. Eeltoodut arvestades olen seisukohal, et eelotsuse küsimusele tuleks vastata järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ, artikli 20 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei luba siseriiklikke õigusakte, mis välistavad üldreeglina kolmandate isikute juurdepääsu käsitlevate sätete kohaldamise jaotusvõrkude suhtes, mis asuvad geograafiliselt kokkukuuluvates tegevuspiirkonnas ja mis rahuldavad peamiselt ettevõtja enda või sellega seotud ettevõtjate energiavajadusi.